

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoCsp/47/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2619200523
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2619200523.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobcu: OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, proti žalovaným: 1. M. N., nar. XX.XX.XXXX a 2. W. N., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom G. XXX, o zaplatenie 25.548,30 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 3. marca 2020, č.k. 11Csp/22/2019-217, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia žaloby **m e n í t a k**, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi vyčíslený úrok z úveru k 21.02.2019 vo výške 2.420,66 €, vyčíslený úrok z omeškania k 21.02.2019 vo výške 1.951,10 € a úrok z omeškania vo výške 3,00 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do 06.09.2019, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, ako aj úrok z úveru vo výške 7,80 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplatenia istiny, najdlhšie do 10.3.2024, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného, a vo zvyšnej časti zamietnutia žaloby napadnutý rozsudok **p o t v r d u j e**.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov tohto konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie úrokov za obdobie do 21.02.2019 vo výške 2.420,66 €, úrokov z omeškania za obdobie do 21.02.2019 vo výške 1.951,10 €, úroku vo výške 7,80 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do 06.09.2019, úroku z omeškania vo výške 3,00 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do 06.09.2019 zamietol, výrokom II. vo zvyšku konanie zastavil a výrokom III. uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou § 369, § 497, § 502, § 503 Obchodného zákonníka, § 1 až 4, § 6 ods. 2 zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vecne súd dôvodil, že žalobca sa domáhal od žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 25.548,30 € s príslušenstvom titulom nárokov zo Zmluvy o hypotekárnom úvere č. 002/1439889408 zo dňa 09.03.2004. Súd mal dokazovaním zistené, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 43.152,09 € s lehotou splatnosti 20 rokov a s konečnou splatnosťou do 10.03.2024 s dohodnutým riadnym úrokom v čase podpisu zmluvy vo výške 8,15 % p. a. Na zabezpečenie tohto úveru bolo zriadené záložné právo v prospech nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXX obec a k. ú G.. Poskytnutý úver sa žalovaní zaviazali splácať za podmienok dohodnutých v Zmluve, keďže ale porušovali podmienky splácania úveru, žalobca po márnej výzve na úhradu dlžnej sumy predčasne úver zosplatnil s účinnosťou ku dňu 22.08.2016. Ku dňu 04.08.2016 bol dlh na úvere v sume

28.122,10 € z toho istina 26.388,69 €, úrok 1.708,29 € a úroky z omeškania 25,12 €. Z výpisu z úverového účtu sú zrejmé jednotlivé úhrady zo strany žalovaných v celkovej sume 52.362,97 €.

3. Žalovaní sa bránili tým, že dňa 09.04.2019 bola vykonaná dražba ich spoločnej nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXX obec a k. ú. G., ktorej účastníčkou bola ich dcéra G. N., ktorá zaplatila na účet dražobníka sumu 54.500,- € a stala sa tak výlučnou vlastníčkou dražených nehnuteľností. Vzhľadom na uvedené skutočnosti majú za to, že ich dlh voči žalobcovi je týmto splnený a navrhli, aby súd konanie zastavil. Žalobca však uviedol, že na OS Senica prebiehalo ešte jedno konanie pod č. k. 5Csp/2/2019, predmetom ktorého bol spotrebný úver na základe Zmluvy o bezúčelovom spotrebnom úvere pre obyvateľstvo zo dňa 12.09.2005 (ďalej len Zmluva o úvere 1) vo výške 49.127,- €. Na zabezpečenie tohto úveru bolo zriadené tiež záložné právo, v prospech nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXX obec a k. ú. G., pričom táto dražba prebehla 09.04.2019 a výťažok z dražby bol v sume 64.500,- €, ktorý znížený o náklady vynaložené na vykonanie záložného práva, bol použitý na úplné splatenie pohľadávky žalobcu vzniknutej na základe Zmluvy o úvere 1, zvyšok v sume 13.493,94 € bol daný do notárskej úschovy a konanie vedené pred OS Senica pod č. k. 5Csp/2/2019 bolo z tohto dôvodu zastavené pre úplné späťvzatie žaloby. Zároveň žalobca potvrdil, že prebehla aj dražba nehnuteľností založených v súvislosti so Zmluvou o hypotekárnom úvere č. 002/1439889408 zo dňa 09.03.2004 (ktorej nároky sú predmetom tohto konania) a z výťažku z dražby sa čiastočne uspokojil. Výťažok tejto dražby 32.700,- € bol započítaný tak, že suma 3.592,40 € bola započítaná na trovy dražby, suma 25.548,30 € na istinu pohľadávky a suma 3.559,30 € bola započítaná na bežné úroky (z celkovej dlžnej sumy 5.979,96 €). V časti uspokojených úrokov z úveru ako aj v časti zaplatenej istiny preto zobral žalobu späť, naďalej však požadoval od žalovaných zaplatať zostatku bežného úroku úveru k 21.02.2019 v sume 2.420,66 € (5.979,96 - 3.559,30), úroku z omeškania ku dňu 21.02.2019 v sume 1.951,10 €, bežného úroku z úveru vo výške 7,80 % ročne zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplataenia, t. j. do 06.09.2019, úrok z omeškania vo výške 3,00 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplataenia, t. j. do 06.09.2019 a náhradu trov konania.

4. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil súd ten právny záver, že žaloba v časti, v ktorej na nej žalobca zotrval, nebola podaná dôvodne. Predmetom tohto konania je pohľadávka žalobcu zo Zmluvy o hypotekárnom úvere zo dňa 09.03.2004, ktorú zmluvu posúdil podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a súčasne podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z., pretože sa jednalo o poskytnutie úveru, kde žalobca vystupoval ako veriteľ, teda právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaní vystupovali ako spotrebiteľia, teda fyzické osoby, ktorá nekonali v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (§ 3 ods. 1, 2 ZSU). V prípade spotrebiteľských zmlúv musí Obchodný zákonník celkom alebo z časti ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva. Touto zmluvou žalovaní preukázateľne prevzali finančné prostriedky v sume 43.152,09 €, a pre porušenie ich zmluvných povinností došlo k mimoriadnemu zosplateniu úveru ku dňu 22.08.2016. Súd mal z listinných dôkazov predložených žalobcom preukázané, že ku dňu 04.08.2016 bol dlh na úvere v celkovej sume 28.122,10 € z toho istina v sume 26.388,72 €, úrok v sume 1.708,29 €, úrok z omeškania v sume 25,12 €. Na zabezpečenie tohto úveru bolo zriadené záložné právo v prospech nehnuteľností vedených na LV č. XXX obec a k. ú. G., pričom ich dražba prebehla 09.08.2019 a výťažok z dražby podľa notárskej zápisnice N 567/2019 bol v sume 32.700,- €. O túto sumu zobral žalobca žalobu späť podaním zo dňa 25.09.2019, a keďže s čiastočným späťvzatím žalovaní súhlasili, preto v tejto časti súd konanie zastavil.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že pokiaľ ide riadny úrok, ktorý si žalobca uplatňuje aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti až do 06.09.2019, kedy prišlo k zaplataeniu istiny úveru a ktorý vyčíslil do 21.02.2019 v celkovej sume 5.979,96 €, v zmysle platnej judikatúry podporenej aj ústavným súdom (viď uznesenie ÚS SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012), na tento žalobca už nemá nárok, naďalej si môže uplatňovať len úroky z omeškania v súlade s nar. vl. č. 87/1995 Zb., pričom súd odkázal na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 59/1998. Dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Na základe uvedeného mal žalobca do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru nárok len na zaplataenie sumy celkom v sume 28.122,10 € (z toho istina v sume 26.388,72 €, úrok v sume 1.708,29 €, úrok z omeškania v sume 25,12 €). Uspokojil sa výťažkom z dražby založených

nehnutelností až do výšky 32,700 €, pričom rozdiel predstavuje sumu 4.577,90 €, ktorú si mohol započítať už len na úrok z omeškania. Tento vyčíslil do 21.02.2019 vo výške 1.951,10 €, čiže po odrátaní tejto sumy zostala z výťažku z dražby stále ešte suma 2.626,80 € (4.577,90 - 1.951,10 €), ktorú si mohol žalobca započítať na úrok z omeškania od 22.02.2019 do zaplatenia, teda do 06.09.2019. Úrok z omeškania od 22.02.2019 do zaplatenia si uplatnil žalobca vo výške 3 % ročne, pričom zo sumy 27.319,21 (26.388,72 + 930,49 čo predstavuje dlh na istine a riadnom úroku do zosplatenia) táto suma nedosahuje ani zvyšok výťažku dražby t.j. sumu 2.626,80 €, ktorú si žalobca ponechal a preto súd žalobu vo zvyšnej časti tiež ako nedôvodnú zamietol, a to v časti uplatneného riadneho úroku vzhľadom na právny názor zhora a v časti uplatnených úrokov z omeškania z dôvodu, že prišlo k splneniu tohto oprávneného nároku žalobcu zo strany žalovaných a to zaplatením žalovaných úrokov z omeškania v plnej výške.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal náhradu trov konania z dôvodu, že v čase podania žaloby bol jeho nárok oprávnený, pretože k plneniu zo strany žalovaných prišlo až po podaní žaloby na základe vykonanej dražby, čo viedlo žalobcu k čiastočnému späťvzatiu žaloby. Neúspech žalobcu bol tak len v nepatrnej časti a preto mu súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v časti, v ktorej súd žalobu zamietol, majúc za to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávny je právny názor súdu prvej inštancie, že žalobca po vyhlásení mimoriadnej splatnosti už nemá nárok na riadny úrok a môže si naďalej uplatňovať len úroky z omeškania. Súdom citované uznesenie ÚS SR sp.zn. 476/2012 z 19.09.2012 rozhodne nie je ustálenou súdnou praxou týkajúcou sa predmetnej problematiky úrokov po zosplatení úveru, z tohto rozhodnutia nevyplýva nemožnosť úročenia poskytnutej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úverovej pohľadávky a ústavný súd sa zaoberá len otázkou, či považuje právny názor vyslovený krajským súdom za právne akceptovateľný a zrozumiteľne odôvodnený, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa. Žalobca poukázal na § 497, § 502 a § 503 Obchodného zákonníka, z ktorých vyplýva, že úroky je dlžník povinný platiť za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, a úročenie spotrebiteľského úveru bežnými úrokmi až do doby vrátenia poskytnutých prostriedkov priamo upravoval aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 6 ods. 2 a nepriamo ho predpokladá aj zákon č. 129/2010 Z.z. v § 13 ods. 3. Žalobca poukázal na skutočnosť, že rozhodovacia prax prvoinštančných súdov je vo vzťahu k tejto problematike nejednotná, pričom žalobca disponuje množstvom súdnych rozhodnutí tak prvoinštančných súdov ako aj súdov odvolacích, ktoré priznávajú žalobcovi ako veriteľovi zmluvné úroky až do zaplatenia a to popri úrokoch z omeškania aj v prípade predčasnej splatnej pohľadávky. Žalobca nesúhlasí ani so záverom súdu, ktorý zamietol úroky z omeškania z dôvodu, že nepriznaním riadnych úrokov po splatnosti prišlo k ich splneniu zo strany žalovaných a to zaplatením žalovaných úrokov z omeškania v plnej výške z výťažku dražby založených nehnuteľností. Vzhľadom na nárok žalobcu na riadne úroky po zosplatení úveru bol oprávnený zvyšnú časť výťažku z dražby založených nehnuteľností (po uhradení trov dražby a istiny úveru) započítať na časť neuhradených riadnych úrokov uplatnených žalobcom, pričom zvyšná časť riadnych úrokov ako aj úrokov z omeškania uplatnených žalobcom uhradená nebola. Teda nemožno súhlasiť s odôvodnením súdu, že tento oprávnený nárok žalobcu zanikol splnením. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaného zaviazal do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť úrok za obdobie do 21.02.2019 vo výške 2.420,66 eur, úrok vo výške 7,80% p. a. zo sumy 25.548,30 eur od 22.02.2019 do zaplatenia t.j. do 06.09.2019, úrok z omeškania za obdobie do 21.02.2019 vo výške 1.951,10 eur a úrok z omeškania vo výške 3% p. a. zo sumy 25.548,30 eur od 22.02.2019 do zaplatenia, t.j. do 06.09.2019.

8. Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadrili a sami odvolací návrh nepodali.

9. Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je v podstatnej časti dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti zmeniť.

10. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11Csp/22/2019 bolo zaplatenie sumy 25.548,30 €, úrokov za obdobie do 21.02.2019 vo výške 5.979,96 €, úrokov z omeškania za obdobie do 21.02.2019 vo výške 1.951,10 €, úroku vo výške 7,80 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 3,00 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplatenia titulom neuhradených záväzkov zo zmluvy o hypotekárnom úvere zo dňa 09.03.2004. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. žalobu v časti o zaplatenie úrokov za obdobie do 21.02.2019 vo výške 2.420,66 €, úrokov z omeškania za obdobie do 21.02.2019 vo výške 1.951,10 €, úroku vo výške 7,80 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do 06.09.2019, úroku z omeškania vo výške 3,00 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do 06.09.2019 zamietol, výrokom II. vo zvyšku konanie v dôsledku späťvzatia žaloby zastavil a výrokom III. uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

11. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby (výrok I) a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania (výrok III).

12. Odvolateľ odvolanie zdôvodnil tým, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Pod právnym posúdením je potrebné rozumieť činnosť súdu, pri ktorej sa zo skutkových zistení vyvodzuje právny záver a aplikuje konkrétna právna norma na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov sa jedná vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových zistení vyvodil nesprávny právny záver.

13. Základnou právnou otázkou, ktorú bolo potrebné riešiť v odvolacom konaní s poukazom na odvolaciu argumentáciu uplatnenú žalobcom, bola otázka existencie a výšky nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru.

14. Súdna prax bola dlhodobo pri riešení tejto otázky nejednotná, pričom z rozhodovacej praxe súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil.

15. Po prvýkrát k tejto otázke okrajovo zaujal stanovisko Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6 Cdo 113/2018 zo dňa 30.07.2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 zo dňa 07.08.2018, v ktorom uviedol, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie za nespĺnenie povinnosti dlžníkom platiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

16. Priamo k tejto otázke sa vyjadril Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020, keď dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Poukázal na to, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru, pričom Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník, nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplátou za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže,

keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny a dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená, že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

17. S názorom prezentovaným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020 sa následne stotožnili i ďalšie senáty dovolacieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/115/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020, 8Cdo/221/2019, 2Cdo/241/2019, 5Cdo/46/2020), v dôsledku čoho možno tento právny názor ohľadom predmetnej právnej otázky považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu.

18. S prihliadnutím na to, že súd prvej inštancie vychádzal z odlišného právneho názoru, jeho rozhodnutie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho posúdenia veci.

19. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že právny predchodca žalobcu a žalovaní dňa 09.03.2004 uzatvorili zmluvu o hypotekárnom úvere, na základe ktorej poskytol veriteľ žalovaným úveru v sume 43.152,09 € Eur s dojednanou výškou úrokovej sadzby 8,15% ročne (s tým, že banka je oprávnené úrok upravovať v závislosti od aktuálnych podmienok na trhu) a s konečnou splatnosťou do 10.03.2024. Z dôvodu neplnenia povinností dlžníkmi veriteľ predčasne úver zosplatnil s účinnosťou k 22.08.2016 a začal s výkonom záložného práva.

20. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 08.03.2019, domáhal pôvodne zaplatenia sumy 25.548,30 € (ako istiny poskytnutého úveru), vyčísleného úroku z úveru za obdobie do 21.02.2019 vo výške 5.979,96 €, vyčísleného úroku z omeškania za obdobie do 21.02.2019 vo výške 1.951,10 €, úroku z úveru vo výške 7,80 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 3,00 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplatenia.

21. Počas súdneho konania dňa 09.08.2019 prebehla dražba založených nehnuteľností (vedených na LV č. XXX obec G.) a výtazok z dražby bol v sume 32.700,- €. Na základe uvedeného žalobca vzal dňa 25.09.2019 žalobu čiastočne späť, nakoľko z výtazku dražby došlo k čiastočnej úhrade pohľadávky žalobcu a to tak, že výtazok bol započítaný vo výške 3.592,40 € na trovy dražby, vo výške 25.548,30 € na istinu a vo výške 3.559,30 € na bežné úroky. Po čiastočnom späťvzati žaloby naďalej trval na zaplatení časti bežného úroku z úveru, ktorý je po čiastočnej úhrade z výtazku dražby vyčíslený k 21.02.2019 vo výške 2.420,66 € (5.979,96 € - 3.559,30 €), úroku z omeškania, ktorý je k 21.02.2019 vyčíslený vo výške 1.951,10 €, bežného úroku z úveru vo výške 7,80 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 3,00 % p. a. zo sumy 25.548,30 € od 22.02.2019 do zaplatenia. Z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku trvania nároku veriteľa na zmluvné úroky z úveru, tento súd započítal výtazok z dražby na pohľadávky žalobcu odlišne od žalobcu, majúc za to, že žalobca nemal právo započítať si aj zmluvný úrok z úveru po zosplatnení, čím súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, že pri korektnom započítaní tohto úroku mohol byť žalobca na svojich (aj ostatných dôvodne uplatnených) pohľadávkach plne uspokojený výtazkom z dražby založených nehnuteľností a preto žalobu v celosti zamietol.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu, uvedený záver súdu prvej inštancie však s prihliadnutím na vyššie vysvetlené odlišné právne posúdenie obsiahnuté pod bodmi 13 až 17, nebol správny. Keďže po tom, čo výtazok z dražby nehnuteľností na LV č. XXX pre obec G. (ku ktorým bolo zriadené záložné právo na zabezpečenie záväzkov zo zmluvy o hypotekárnom úvere zo dňa 09.03.2004), bol plne spotrebovaný iba na čiastočné splnenie dlhu žalovaných, ich bolo dôvodné zaviazat' k zaplateniu zvyšnej časti dlhu tak, ako to žalobca požadoval po čiastočnom späťvzati žaloby s výnimkou trvania doby, za ktorú žalobca žiadal zaplatenie bežného úroku z úveru vo výške 7,80% ročne zo sumy istiny 25.548,30 €, keďže tento úrok

mu patrí len do zmluvou dohodnutého termínu splatnosti teda do 10.03.2024 (keď ide o záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny, ktorý aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva nedotknutý).

23. S prihliadnutím na vyššie uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu teda patria žalobcovi bežné úroky z úveru vo výške 7,80% ročne zo sumy istiny 25.548,30 € aj po zosplatnení, teda od 22.08.2016 až do zmluvne dojednanej splatnosti úveru - do 10.03.2024 s tým, že žaloba v časti požadovaných úrokov z úveru za obdobie po 10.03.2024 je nedôvodná (žalobca sa domáhal zaplatenia úrokov z úveru vo výške 7,80% ročne zo sumy istiny 25.548,30 € až do zaplatenia) a v tejto časti bolo preto namieste zamietajúce rozhodnutie pre jeho vecnú správnosť potvrdiť. Zároveň, keďže žalovaní boli nepochybne v omeškani s plnením dlhu, patria žalobcovi aj uplatnené úroky z omeškania v žalovanej výške 3% ročne zo sumy istiny 25.548,30 € za celú dobu omeškania dlžníkov až do splatenia istiny, ku ktorému splateniu došlo dňa 06.09.2019 uspokojením z výťažku z dražby, preto potom žaloba v časti požadovaných úrokov z omeškania za obdobie po 06.09.2019 je nedôvodná (žalobca sa domáhal zaplatenia úrokov z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy istiny 25.548,30 € až do zaplatenia) a v tejto časti bolo namieste zamietajúce rozhodnutie pre jeho vecnú správnosť potvrdiť.

24. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia žaloby podľa § 388 CSP zmenil a žalobe žalobcu vyhovel tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, s výnimkou požadovaných úrokov z úveru za obdobie od 11.03.2024 až do zaplatenia a úrokov z omeškania za obdobie od po 07.09.2019 do zaplatenia, v ktorej časti odvolací súd vo zvyšku zamietajúci výrok podľa § 387 ods. 1 CSP ako správny potvrdil. Keďže ide o spoločný záväzok oboch žalovaných majúci solidárny charakter (§ 511 ods. 1 OZ), pri ktorom je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich, dlžnú sumu súd uložil uhradiť žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.

25. O nároku na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalobcovi (ktorého neúspech bol iba nepatrnej časti príslušenstva) priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O jeho výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).